

Januar 2017

Værdien af den første akademiker i små og mellemstore virksomheder

Analysen viser at

- Virksomheder, der ansætter en akademiker, har en højere overlevelsesrate end sammenlignelige virksomheder, der ikke ansætter en akademiker – Af 100 virksomheder overlever to virksomheder mere over en treårig periode, hvis de ansætter en akademiker
- Virksomheder, der ansætter en akademiker, har en langt højere beskæftigelsesudvikling end virksomheder, der ikke ansætter en akademiker – 4,5 flere ansatte over tre år, med ufaglærte og faglærte som de største grupper.
- For at illustrere potentialet, viser beregninger, at hvis andelen af små og mellemstore virksomheder, der ansætter første akademiker, blev øget med ti procentpoint, ville det betyde 55.000 nye jobs over tre år, heraf 14.000 ufaglærte og 12.000 faglærte jobs
- Virksomheder, der ansætter en akademiker, har en langt højere værditilvækst end virksomheder, der ikke ansætter en akademiker – 41 procent højere over en femårig periode.
- Kun hver femte af de danske små og mellemstore virksomheder havde i 2013 en akademiker ansat, og akademikerne udgør knap 8 procent af medarbejderne i små og mellemstor virksomheder.

Djøf mener at

- Et stærkt og konkurrencedygtigt dansk erhvervsliv har brug for højt-uddannede medarbejdere, hvis vi skal øge væksten og beskæftigelsen i virksomhederne. Der er et enormt potentiale ved at løfte vidensniveauet i virksomhederne, og det er nødvendigt at Danmark fastholder et stærkt fokus på forskning og uddannelse.
- Der er brug for enkle og gennemskuelige ordninger, der kan bidrage til at sikre et godt match mellem virksomhed og akademiker. Ordninger, der styrker akademikerens muligheder for at blive ansat i virksomhederne, skal synliggøres og styrkes. Det gælder eksempelvis ordninger som InnoBooster og Landdistriktsvækstpilot-ordningen.
- Analysen er et stærkt bidrag i hele den erhvervs- og uddannelsespolitiske debat. Selvfølgelig er der brug for håndværkere og specialister. Men der er også brug for højtuddannede. De er ikke modsætninger, men hinandens forudsætninger.

Spørgsmål om Djøfs holdninger kan rettes til Erhvervspolitisk Chef Jan Ellebye på jae@djoef.dk

Spørgsmål om presse kan rettes til pressechef Torben Gross på tgr@djoef.dk

Spørgsmål om analysen kan rettes til

Analysechef i Akademikernes A-kasse Thore Dankert på tda@aka.dk

Analysechef i Djøf Kirstine Nærvig Petersen på knp@djoef.dk

Indledning og metode

Analysen belyser effekten af at ansætte en akademiker i små og mellemstore virksomheder. Der analyseres på tre mål: Virksomhedens overlevelse, virksomhedens beskæftigelse og virksomhedens værditilvækst. Værditilvækst er omsætningen fratrukket vareforbruget i produktionen.

Analysen er foretaget på baggrund af Danmarks Statistiks registre af Epinion på vegne af AKA og Djøf. Analysen dækker perioden 2001 til 2013, og der ses på små og mellemstore virksomheder. Metoden er differences-in-differences kombineret med matching, således at der tages højde for forskelle mellem virksomhederne, der ikke kan tilskrives den første akademiker; effekten af den første akademiker er rensset for andre forhold i så høj grad, som det lader sig gøre.

Se også rapporten '*Værdien af ansættelsen af den første akademiker i SMV'er*', Epinion for Akademikernes A-kasse og Djøf, december 2016, der giver en langt mere indgående beskrivelse af metoder og data.

Der er i faktaarket udregnet scenarier med udgangspunkt i, at andelen af virksomheder, der har akademikere ansat, stiger til 30 procent (fra udgangspunktet på 20 procent i 2013), og at alle disse virksomheder overlever i tre år. Det svarer til en stigning fra 25.484 til 37.682 virksomheder. Det er næppe et sandsynligt scenarie, men kan vise det enorme vækstpotentiale for virksomheder og samfund, hvis der kommer flere akademikere i små og mellemstore virksomheder.

Effekten af første akademiker

Overordnet set er der gode effekter af at ansætte den første akademiker på alle tre mål – ansættelsen giver højere overlevelse for virksomheden, flere beskæftigede, særligt blandt faglærte og ufaglærte samt en højere værditilvækst.

I forhold til hvis virksomheden ikke havde ansat en akademiker, betyder ansættelsen af den første akademiker efter tre år

- 2,2 procent *højere* overlevelsessandsynlighed
- 4,5 *flere* medarbejdere
- 38 pct. *højere* værditilvækst siden året inden akademikeren blev ansat

Hvis andelen af små og mellemstore virksomheder med akademikere blev hævet fra 20,2 til 30 procent (fra 25.484 til 37.682 virksomheder) ville *forskellen* over en treårig periode betyde

- 263 flere overlevende virksomheder
- 55.145 flere jobs i små og mellemstore virksomheder
- 14,7 mia. kr. mere i værditilvækst

I det følgende vil de tre mål blive beskrevet mere indgående.

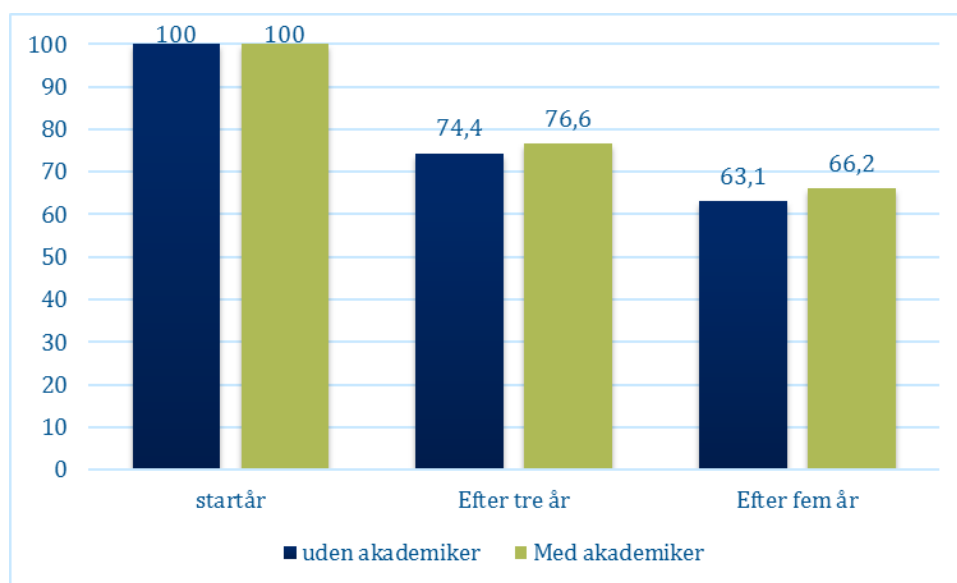
Virksomhedens overlevelse

Der kan ses en effekt af ansættelsen af en akademiker på virksomhedens overlevelse, både efter tre år og efter fem år efter virksomheden har ansat en akademiker sammenlignet med virksomheder, der ikke har ansat en akademiker.

Figur 1 viser, at relativt mange virksomheder ophører igen. Tre år efter måletidspunktet eksisterer ca. tre ud af fire virksomheder fortsat, og efter fem år er det knap to ud af tre virksomheder, der fortsat eksisterer.

Der er dog forskelle alt efter om virksomheden ansætter en akademiker eller ej. Med en ansat akademiker er det 77,6 af 100 virksomheder, der fortsat eksisterer efter tre år. Blandt sammenlignelige virksomheder uden en akademiker er det 74,4 af 100 virksomheder, der eksisterer efter tre år. Efter fem år er forskellen blevet større: Efter fem år eksisterer godt 66 af virksomhederne fortsat, hvis der er en ansat akademiker, mens det kun er godt 63 af de virksomheder, der ikke ansatte en akademiker, der fortsat eksisterer.

Figur 1. Betydning af ansættelsen af første akademiker på virksomhedens overlevelse

Det er især de større virksomheder med mellem 50 og 249 ansatte, der har en højere overlevelsesgrad, hvis de ansætter en akademiker – her stiger overlevelsesgraden med godt 6 procent fra 77,4 til 83,6 procent i løbet af en treårig periode.

Hvis andelen af små og mellemstore virksomheder blev hævet med 10 procentpoint fra 20 til 30 procent, ville det i løbet af en treårig periode betyde 263 flere overlevende virksomheder.

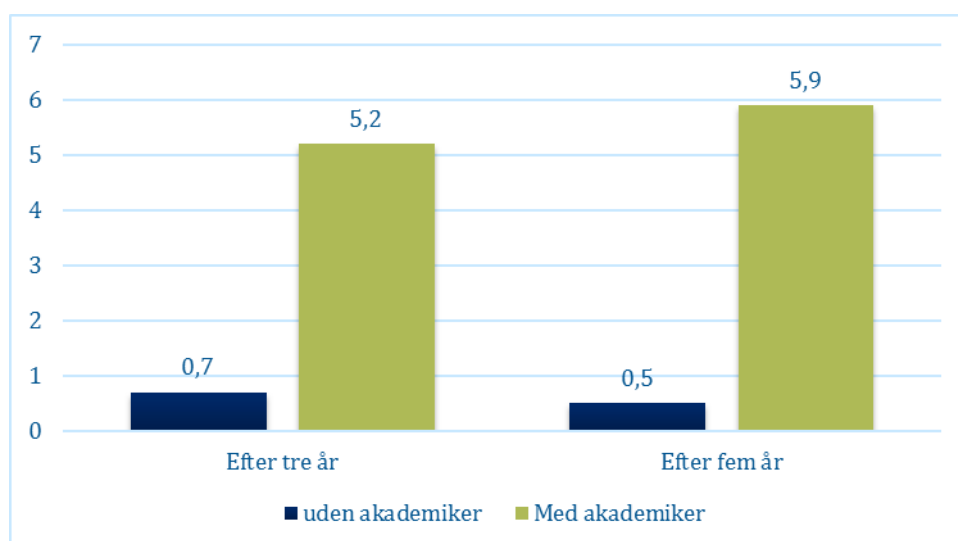
Virksomhedens beskæftigelse

Der er store effekter på beskæftigelsesudviklingen i de år, der følger ansættelsen af første akademiker, i forhold til sammenlignelige virksomheder, der ikke ansætter den første akademiker.

De virksomheder, der ansætter deres første akademiker, kan efter de første tre år forvente at have 5,2 flere medarbejdere ansat end dem, der ikke ansætter deres første akademiker – inklusive akademikerens. Og efter fem år kan de forvente at have 5,9 ansatte inklusive akademikerens. Beskæftigelsesudviklingen i virksomheder, der ikke ansætter deres første akademiker, er til sammenligning under en.

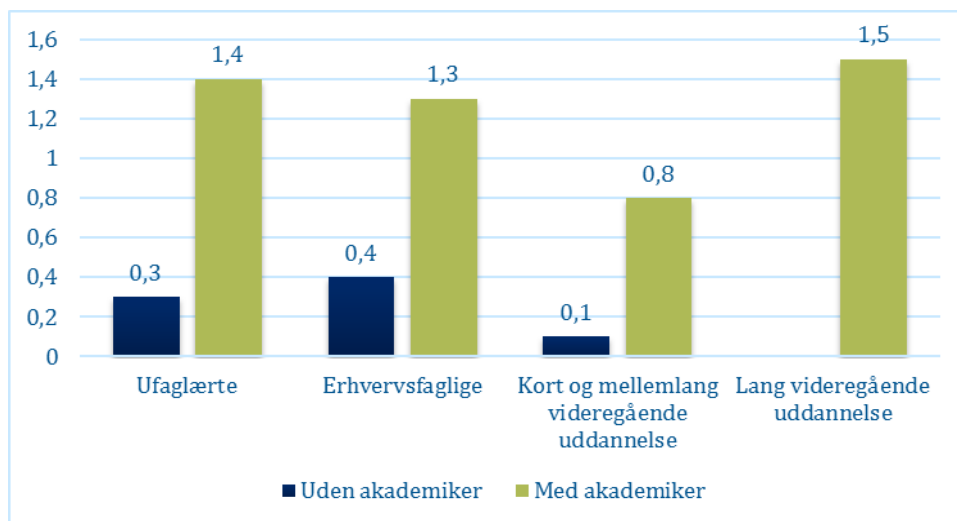
Hvis andelen af virksomheder med akademikere ansat blev løftet med 10 procentpoint fra de 20,2 procent, den er i dag, til 30 procent, ville det i løbet af tre år betyde en stigning på 55.145 jobs og i løbet af fem år 65.869 jobs

Figur 2. Betydningen af ansættelsen af første akademiker på virksomhedens beskæftigelsesudvikling

Som Figur 3 viser, er det typisk ikke flere akademikere, den første akademiker trækker med, idet der i de efterfølgende år ansættes 1,4 ufaglært og 1,3 faglært medarbejder, 0,8 med kort eller mellemlang uddannelse og 0,5 akademiker udover den første. Beskæftigelsesudviklingen i sammenlignelige virksomheder er meget lavere, med 0,3 ufaglærte og 0,4 erhvervsfagligt uddannede.

Figur 3. Beskæftigelsesudviklingen efter tre år, fordelt på uddannelsesgruppe

*Da tallene stammer fra to forskellige datakilder, summer opdelingen på uddannelsesgruppe ikke helt det samlede antal skabte jobs

Hvis andelen af virksomheder med akademikere ansat blev løftet med 10 procentpoint fra de 20,2 procent, den er i dag, til 30 procent, ville det i løbet af tre år betyde en stigning på 14.400 ufaglærte jobs, 11.800 faglærte jobs 9.200 job til personer med kort og mellemlang videregående uddannelse og 19.700 akademiker job – heri medregnet den første akademiker. Hvis den første jobskabende akademiker fjernes fra beregningen, bliver der 7.500 akademikerjobs.

Forskellen bliver større efter fem år, hvor de virksomheder, der har ansat en akademiker, har ansat 5,4 flere medarbejdere end dem, der ikke har ansat en akademiker. Også efter fem år er der særligt vækst i ansættelsen af ufaglærte og faglærte.

Tabel 1. Beskæftigelsesudviklingen efter fem år, fordelt på uddannelsesgruppe

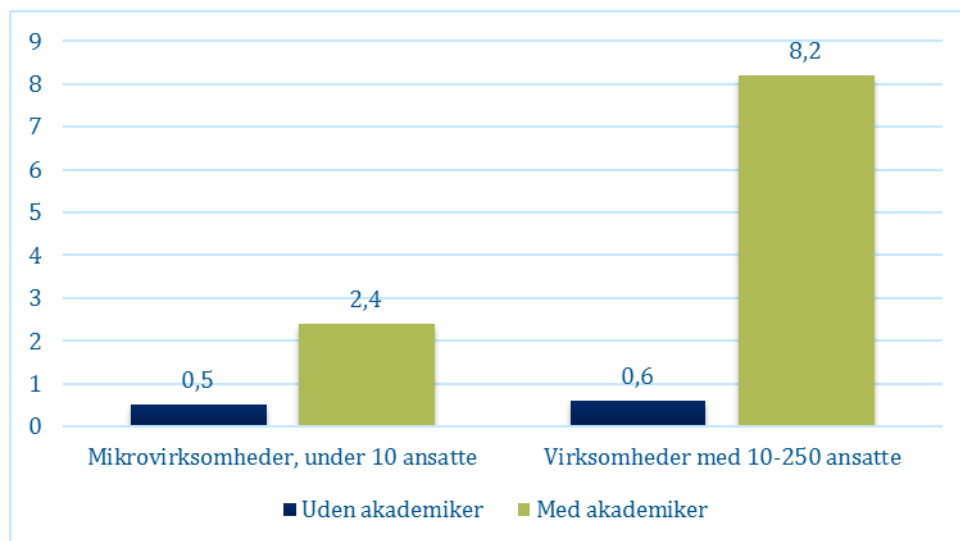
	Ufaglærte	Erhvervsfaglige	Kort og mellemlang videregående uddannelse	Lang videregående uddannelse	I alt
Uden akademiker	0,3	0,4	0,1	0	0,7
Med akademiker	1,8	1,9	1,1	1,4	5,9

* Da tallene stammer fra to forskellige datakilder, summer opdelingen på uddannelsesgruppe ikke helt det samlede antal skabte jobs

Hvis der også på en femårig periode regnes på, hvor mange nye jobs det ville skabe, hvis andelen af små og mellemstore virksomheder blev løftet med 10 procentpoint, er der hele 65.869 nye jobs, heraf 18.300 til henholdsvis ufaglærte og faglærte.

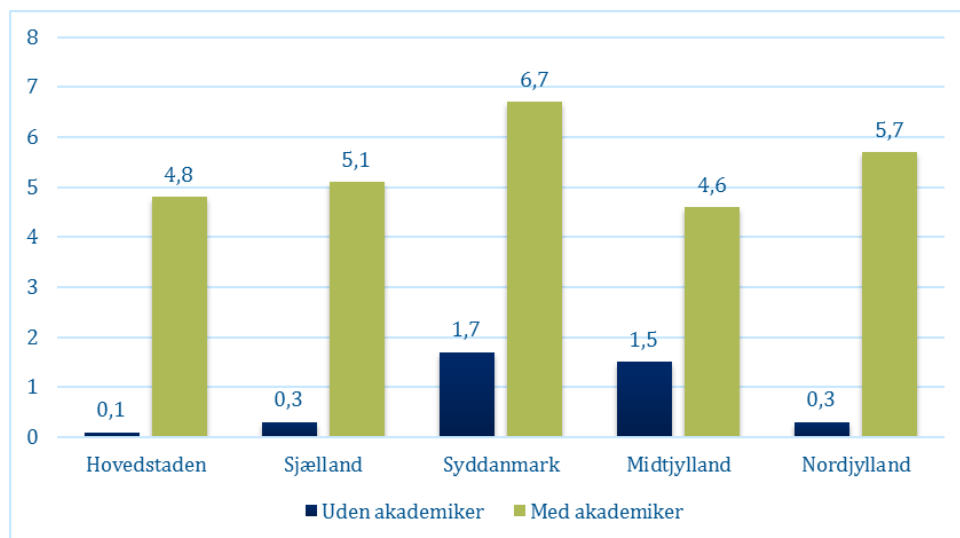
Det er særligt små og mellemstore virksomheder med over 10 ansatte, der får en kraftig beskæftigelsesudvikling, hvis de ansætter deres første akademiker, som Figur 4. Beskæftigelsesudviklingen efter tre år, fordelt på virksomhedsstørrelsesfiguren viser. Her forventes en beskæftigelsesudvikling på 8,2 ansatte, hvis virksomheden ansætter sin første akademiker i forhold til kun 0,6 ekstra medarbejder, hvis virksomheden ikke ansætter en akademiker. En forskel på hele 7,5 medarbejder.

Figur 4. Beskæftigelsesudviklingen efter tre år, fordelt på virksomhedsstørrelse

Der er også geografiske forskelle på beskæftigelseseffekten af den første akademiker. Særligt i Nordjylland vil der være mange nye ekstra jobs i løbet af tre år for de virksomheder, der ansætter deres første akademiker. Samlet set kommer der flest jobs i Syddanmark, hvilket skyldes en generelt god beskæftigelsesudvikling, både blandt virksomheder med og uden en akademiker.

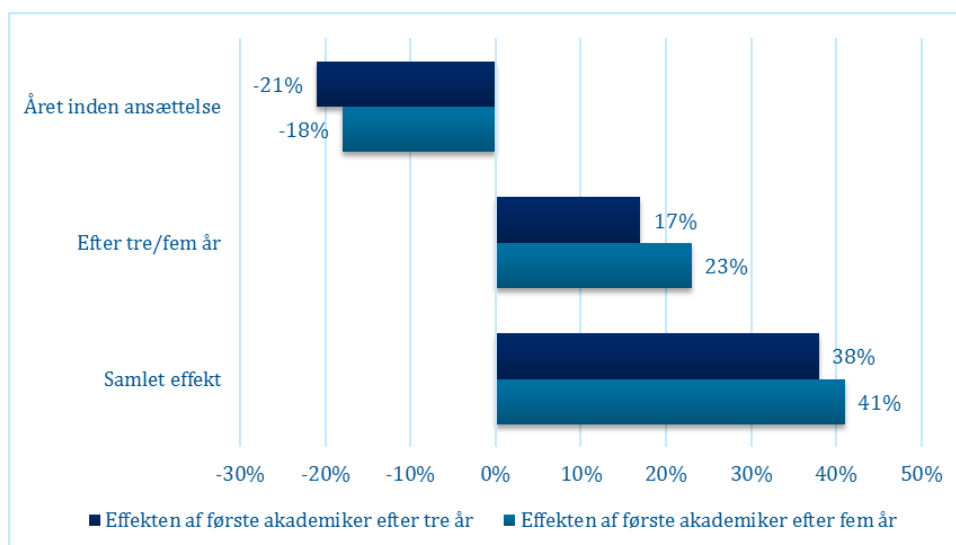
Figur 5. Beskæftigelsesudviklingen efter tre år, fordelt på region

Virksomhedens værditilvækst

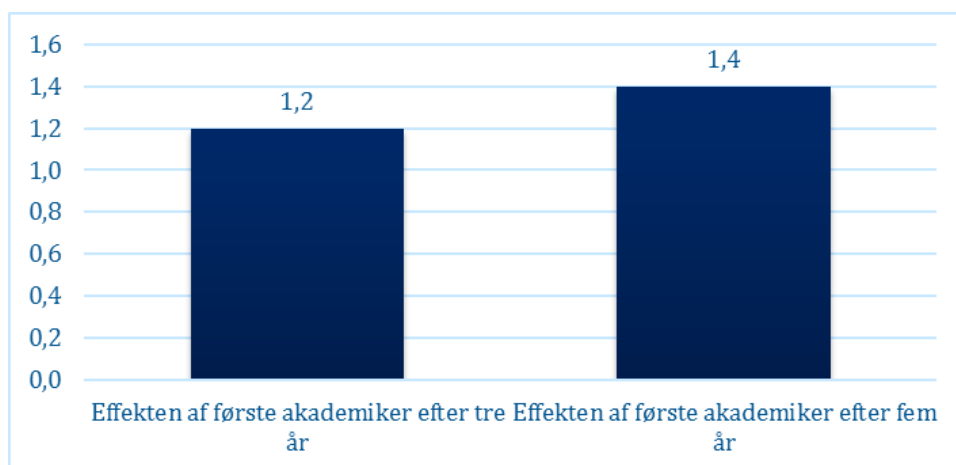
Ansættelsen af den første akademiker vil betyde en kraftig stigning i værditilvæksten over de første tre år efter ansættelsen. Værditilvækst er omsætningen fratrukket vareforbruget i produktionen, altså hvor meget virksomheden bidrager med ved at benytte arbejdskraft og kapitalapparat. Som udgangspunkt er det virksomheder, der har en meget lavere værditilvækst året inden ansættelsen end sammenlignelige virksomheder, der ansætter deres første akademiker.

Figur 6. Værditilvæksten i små og mellemstore virksomheder, der ansætter en akademiker

Denne første akademiker giver en stigning i på 38 procent, svarende til 1,2 mio. kr. over tre år og 1,4 efter fem år.

Figur 7. Værditilvæksten i små og mellemstore virksomheder der ansætter en akademiker, beløb

Hvis andelen af virksomheder med akademikere ansat blev løftet med 10 procentpoint fra de 20,2 procent, den er i dag, til 30 procent, ville det i løbet af tre

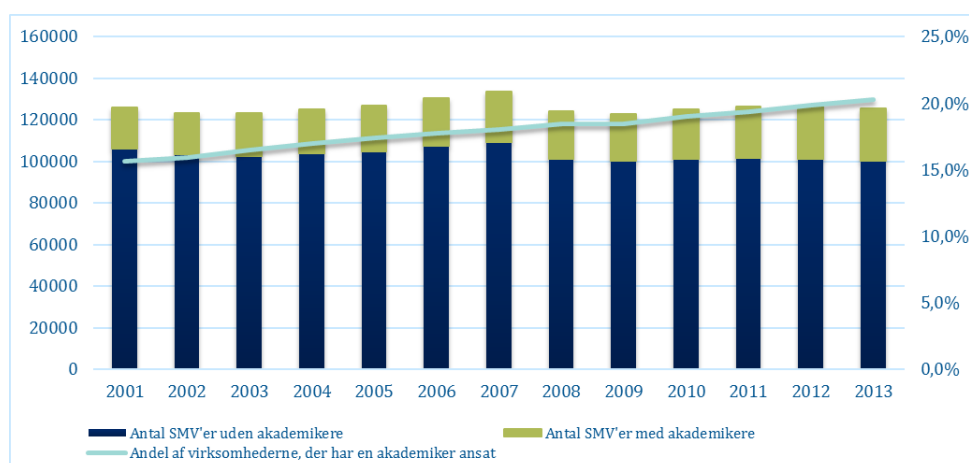
år betyde en stigning i værditilvæksten, dvs. det virksomheden bidrager med ved brug af medarbejdere og kapitalapparat på 14,7 mia. kr.

Det er særligt inden for service, at der er en positiv effekt på værditilvæksten. Her ligger værditilvæksten hele 65 procent højere efter tre år, hvis der ansættes en akademiker, end hvis der ikke gør.

Udviklingen i ansættelsen af første akademiker

I perioden fra 2001 til 2013 har der været en udvikling i andelen af små og mellemstore virksomheder, der har en akademiker ansat, fra 15,7 procent i 2001 til 20,2 procent i 2013. Stigningen i andelen er jævn gennem perioden, selvom krisen i 2008 reducerede antallet af virksomheder med knap 10.000 virksomheder, svarende til et fald på 8 procent. Både små og mellemstore virksomheder med og uden akademikere oplevede et fald, men det gik hårdest ud over de virksomheder, der ikke havde en akademiker ansat.

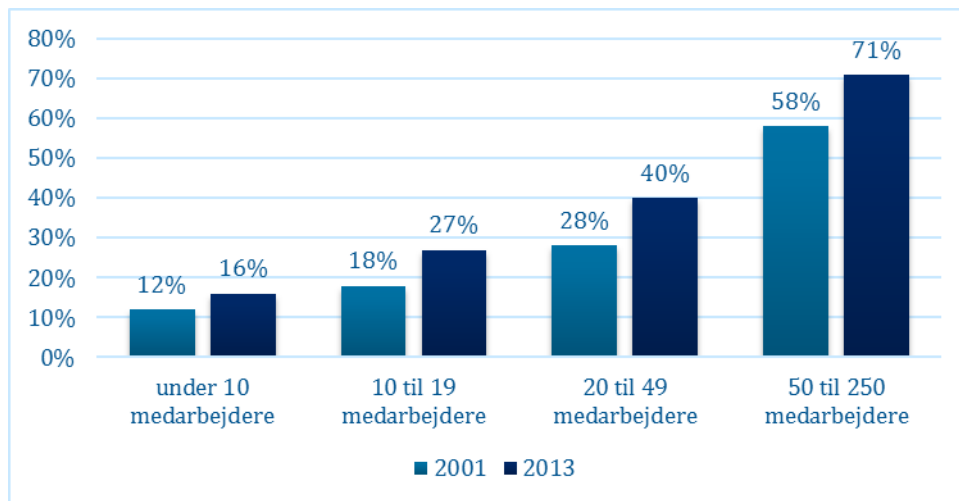
Figur 8. Udviklingen i andelen og antallet små og mellemstore virksomheder med ansatte akademikere, 2001 til 2013.

Det er særligt akademikere med samfundsvidenskabelig baggrund, der ansættes i de små og mellemstore virksomheder, og gruppen udgør i 2013 38 procent af de ansatte akademikere, mens akademikere med naturvidenskabelig og teknisk baggrund udgør 29 procent, og akademikere med humanistisk og kunstnerisk baggrund udgør 28 procent.

Inden for gruppen af små og mellemstore virksomheder er der store forskelle på, hvor stor en andel af virksomhederne der har en akademiker ansat. I mikrovirksomhederne er det kun 16 procent, mens det i de største af virksomhederne er 71 procent. Det er dog virksomhederne med 10 til 19 medarbejdere, der har haft den største procentuelle stigning på hele 50 procent.

Figur 9. Andelen af små og mellemstore virksomheder med ansatte akademikere, opdelt på virksomhedsstørrelse

Også geografisk er der stor forskel på hvor stor en andel af virksomhederne, der har en akademiker ansat, i København By er det 36 procent, mens det kun er 12 procent i Vestjylland. Selvom udgangspunktet er meget forskelligt, er der sket stigninger i alle landsdele.

Figur 10. Andelen af små og mellemstore virksomheder med ansatte akademikere, opdelt på landsdel

